

I. Zoznamy a registre znalcov

Ministerstvo spravodlivosti vedie register súdnych znalcov. Register rozlišuje znalcov z 12 oblastí. Odborníkom ako aj verejnosti je k dispozícii [tu](#). Hoci bol register pôvodne určený na trestné a správne veci, využíva sa aj v občianskych a obchodných veciach. Súdny nie sú povinné poveriť znalcov uvedených v registri, ale väčšinou tak robia.

So žiadosťou o zápis do registra sa odborníci obracajú na ministerstvo spravodlivosti. Ministerstvu spravodlivosti predložia všetky potrebné dokumenty (vrátane diplomu v príslušnej oblasti, potvrdenia o odbornej praxi, životopisu a výpisu z registra trestov), ministerstvo následne začne konanie, v rámci ktorého, okrem iného, overuje dôveryhodnosť znalca. O zápise do registra ministerstvo rozhoduje na základe kvalifikácie (vrátane titulov v danej oblasti a ďalšieho vzdelania) a skúseností uchádzača. Ak je znalec zapísaný do registra, musí zložiť prísahu na súde.

V nadväznosti na vymenovanie ministerstvom spravodlivosti a zloženie prísahy na súde je obsah registra zverejnený v úradnom vestníku Luxemburska. Po zápise do registra nemajú znalci žiadne konkrétne povinnosti. Ministerstvu nemusia predkladať žiadnu správu o činnosti. Nie sú povinní kontinuálne sa vzdelávať. Register je pravidelne aktualizovaný.

Znalci môžu byť zo zoznamu vyškrtnutí, ak porušia svoje povinnosti alebo pravidlá profesnej etiky alebo z iných závažných dôvodov. Takéto dôvody nastanú, ak už nespĺňajú požadovanú kvalifikáciu, zanedbali svoju povinnosť alebo ak stratili svoju dôveryhodnosť, napr. boli uznaní vinnými z trestného činu. Znalec je vyškrtnutý na základe rozhodnutia ministra po zohľadnení odporúčania prokurátora a po vypočutí príslušného znalca. Vyškrtnutie má podobu odvolania vyhláškou ministerstva. Voči odvolaniu je možné vzniesť námietku na správnom súde. Na znalcov sa nevzťahuje žiadny osobitný kódex správania alebo etický kódex. Musia však dodržiavať etické alebo iné profesijné kódexy, ktoré sa vzťahujú na osobitné povolanie znalca.

II. Odbornosť znalcov

Na to, aby sa znalci mohli nazývať znalcami, musia dosiahnuť určitú úroveň vzdelania v rámci svojho špecializovaného odboru. Príslušné tituly sú pre nich nevyhnutné na zápis do registra vedeného ministerstvom spravodlivosti. Znalci nemusia byť členmi žiadneho profesijného orgánu na to, aby mohli vykonávať činnosť znalca, ani nemusia pravidelne zlepšovať svoje zručnosti (neexistuje žiadny systém kontinuálneho právneho vzdelávania, znalci sa však do odbornej prípravy môžu zapojiť dobrovoľne).

III. Odmeňovanie znalcov

Odmena znalcov je stanovená nariadením. V osobitných prípadoch, najmä ak je úloha znalca obzvlášť zložitá, môže súd rozhodnúť, že neuplatní zákonnú sadzbu. V praxi sa znalci obvykle dohodnú s účastníkmi konania na zaplatení vyššej sadzby ako je zákonná sadzba. V občianskych veciach, v prípade poverenia súdom, je jeden z účastníkov konania povinný zaplatiť znalcovi vopred. Znalci môžu prijímať preddavky, ktoré prevyšujú zákonnú sadzbu. Na konci konania, v rozsudku vo veci, rozhodne súd o tom, kto musí znášať konečné trovy konania. Tropy konania môžu byť rozdelené medzi účastníkov konania. Účastníci konania môžu získať právnu pomoc s ohľadom na odmenu znalca v zákonnej výške.

V trestných veciach platí preddavok na trovy konania vždy štát. Obžalovaný je povinný zaplatiť odmenu pre znalca, iba ak je odsúdený. Odmenu pre znalcov, ktorých si vyžiada prokurátor, môže takisto zaplatiť štát.

IV. Zodpovednosť znalcov

Neexistuje žiadne osobitné pravidlo, ktoré by sa vzťahovalo na zodpovednosť znalcov. Ich činnosť sa teda riadi všeobecným právom občianskoprávných deliktov a zmluvnými pravidlami. Takéto pravidlá žiadnym spôsobom nevymedzujú zodpovednosť. Znalec nie je povinný mať uzatvorené poistenie hmotnej zodpovednosti pri výkone povolania na krytie svojej prípadnej zodpovednosti za škodu.

V. Doplnujúce informácie o znaleckej činnosti

Poverenie znalcov upravuje osobitný štatút z 7. júla 1971, „*Loi du 7 juillet 1971 portant en matière répressive et administrative, institution d'experts, de traducteurs et d'interprètes assermentés et complétant les dispositions légales relatives à l'assermentation des experts, traducteurs et interprètes*“. Tento právny predpis sa týka iba trestných a správnych vecí. Pre občianske veci neexistuje žiadny osobitný právny predpis. Platia určité ustanovenia Trestného poriadku a Občianskeho súdneho poriadku, ako aj všeobecný štatút správneho konania z 21. júna 1999, „*loi du 21 juin 1999 portant règlement de procédure devant les juridictions administrative*“.

Medzi postupmi poverenia v občianskych, správnych a trestných veciach nie sú zásadné rozdiely. V trestných veciach má však obžalovaný rozsiahlejšie práva ako v ostatných. Veľká väčšina súdnych znalcov je poverená v rámci predbežného konania, ešte pred začatím procesu. Prínajmenšom polovica žiadostí o poverenie znalca je podaná v rámci predbežných konaní. Ustanovenie znalcov v priebehu konania vo veci samej nie je bežným javom.

1. Ustanovenie znalcov

V Luxembursku súdnych znalcov poverujú súdy alebo si ich najímajú účastníci konania. Iba sudcovia môžu poveriť znalcov so štatútom súdneho znalca, a to buď na žiadosť účastníkov konania alebo z vlastného podnetu. V trestných veciach je poverenie znalca vyšetrujúcim sudcom, „*juge d'instruction*“, časté, a to buď na žiadosť obžalovaného alebo na žiadosť obžaloby. Vyšetrujúci sudca môže znalca poveriť aj z vlastného podnetu. Keďže rozhodnutie vyšetrujúceho sudcu je predbežným rozhodnutím, zásada kontradiktórnosti sa neuplatňuje.

V trestnom práve existujú osobitné pravidlá pre znalcov a oponentných znalcov, ktorí sú obžalovanému k dispozícii.

V občianskych, obchodných a správnych veciach môže byť znalec poverený pred začatím procesu v mimoriadne naliehavých prípadoch.

a) Ustanovenie súdom

V priebehu konania vo veci samej súd poverí súdneho znalca v prípade, že potrebuje radu týkajúcu sa technických záležitostí, ktoré vznikli v priebehu konania. Súdy tak môžu urobiť na žiadosť účastníkov konania alebo z vlastného podnetu. Znalci musia oznámiť akýkoľvek konflikt záujmov vo vzťahu k účastníkom konania.

Poverenie znalca pred začatím súdneho konania je možné, ak je záležitosť naliehavá alebo ak je expertíza potrebná s ohľadom na blížiaci sa konanie vo veci. Poverenie znalca v tomto úvodnom štádiu je jediným účelom konania a vyžaduje, aby účastníci konania podali osobitnú žiadosť. Vo všeobecnosti platí, že takéto konanie nemôže začať bez toho, aby mal obžalovaný príležitosť byť vypočutý sudcom. V mimoriadne naliehavých prípadoch však môžu byť súdni znalci poverení okamžite, v takom prípade má však odporca právo byť vypočutý neskôr.

Pri podaní žiadosti o poverenie súdneho znalca alebo vo vyjadrení k návrhu súdu na poverenie súdneho znalca môžu účastníci konania navrhnúť mená a dohodnúť sa na konkrétnom znalcovi. Ak sa súd rozhodne poveriť znalca z vlastného podnetu, mal by o tom informovať účastníkov konania a požiadať o ich vyjadrenie ešte pred prijatím takeého rozhodnutia. Súdy nie sú povinné poveriť znalcov uvedených v registri znalcov, ale väčšinou tak postupujú.

b) Ustanovenie stranami

Hoci účastníci konania nemôžu poveriť súdnych znalcov, môžu byť zapojení do poverenia znalca súdom. Môžu sa dohodnúť na úlohe znalca, bremene trov konania a dokonca aj na konkrétnom znalcovi. Následne pošlú spoločné oznámenie o poverení vybranému znalcovi. Ak obidvaja účastníci konania súhlasia, sudca môže znalca poveriť. Ide o častý jav v rámci predbežných konaní.

2. Občianske súdne konanie

V nadväznosti na poverenie súdny znalec zvolá účastníkov konania, aby s nimi prediskutoval prípad. Znalci zvyčajne komunikujú s účastníkmi konania prostredníctvom právnikov a tiež informujú súd o vývoji. Neexistujú žiadne osobitné pravidlá ako pri tom postupovať, s výnimkou požiadavky na dodržiavanie zásady kontradiktórnosti po celý čas: každý účastník konania má právo kedykoľvek vyjadriť svoj názor na akýkoľvek aspekt prípadu.

V súvislosti s dodržiavaním tejto zásady existujú dva prípady pohľadujúcich okolností. Týkajú sa znalcovho skúmania čisto vecných aspektov a skúmania, ktoré zasahuje do súkromnej sféry (t. j. lekárske vyšetrenie). V týchto prípadoch však znalec musí pred dokončením posudku predložiť výsledky skúmania ostatným účastníkom konania.

Pokrok v rámci znalcovho skúmania sleduje príslušný súd. Súd môže rozhodnúť, že znalec nie je dostatočne kvalifikovaný, a určiť iného znalca, ak je v tejto súvislosti podaná námietka. Keďže vo veľkej väčšine prípadov je poverený iba jeden znalec, neexistuje postup, v súlade s ktorým by mal znalec na stretnutí možnosť zúžiť okruh otázok pred začatím konania.

a) Znalecký posudok

Znalec predkladá svoj posudok v písomnej podobe. Pri vypracovaní posudku nemusí znalec dodržiavať žiadnu konkrétnu štruktúru. Znalec je povinný vykonať svoju úlohu poctivo a v súlade so zásadou kontradiktórnosti. Musí odpovedať na všetky vecné otázky obsiahnuté v rámci jeho úlohy, nesmie však odpovedať na právne otázky. Mandát znalca určuje súd, okrem prípadov, kedy bol znalec poverený účastníkmi konania bez zásahu sudcu a zaoberá sa otázkami účastníkov konania.

Predbežný posudok nie je povinný, môže však byť vypracovaný, ak to vyžadujú okolnosti konkrétneho prípadu. Ide najmä o prípad, kedy sa objavia nové otázky v priebehu výkonu úlohy, alebo kedy účastníci konania neposkytnú znalcovi potrebnú súčinnosť.

Prípady, kedy znalec musí predložiť doplňujúci posudok, sú zriedkavé. Takáto situácia môže nastať, ak znalec neodpovie na všetky otázky v rámci jeho úlohy, alebo ak sa neskôr vyskytnú doplňujúce otázky. Súd vydá nové uznesenie, ktorým skonštatuje potrebu doplňujúcich vstupných údajov a špecifikuje otázky, na ktoré je potrebné odpovedať. Účastníci konania môžu sudcu požiadať o bližšie objasnenie. V praxi je však oveľa pravdepodobnejšie, že bude poverený iný znalec, v závislosti od spokojnosti účastníkov konania s prvým posudkom.

Voči znaleckým posudkom môžu byť vznesené námietky účastníkmi konania ako aj v rámci oponujúcej expertízy. Súdy nie sú viazané stanoviskami vyjadrenými v znaleckých posudkoch. Judikatúra uvádza, že súd sa môže odkloniť od znaleckého posudku, ak na to existujú dostatočné dôvody, t. j. ak jeden alebo obidvaja účastníci konania preukážu, že znalec sa mylí. Protichodné posudky majú rovnakú dôkaznú hodnotu, bez ohľadu na to, či bol znalec poverený súdom alebo účastníkmi konania. Posudky vypracované na podnet jedného účastníka konania, alebo protichodné posudky, ako aj posudky vypracované bez toho, aby znalec dodržiaval zásadu kontradiktórnosti, môžu byť predložené a prejednané v rámci procesu, ale nemajú rovnakú dôkaznú hodnotu ako posudky vypracované v súlade s touto zásadou.

b) Súdne pojednávanie

Znalci sa nemusia zúčastniť žiadneho predbežného pojednávania. Mali by sa zúčastniť pojednávania s cieľom odpovedať na otázky súdu v nadväznosti na odovzdanie svojho posudku. Na súde nepodstupujú krížový výsluch.

Uvedené informácie boli získané počas projektu Vyhľadávanie znalcov od kontaktných osôb z jednotlivých krajín, vybraných

[Európskym inštitútom expertízy a znalcov EEEI](#).

Posledná aktualizácia: 16/10/2020

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné členské štáty. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska komisia vylučuje akúkoľvek zodpovednosť za akékoľvek informácie alebo údaje obsiahnuté alebo uvedené v tomto dokumente. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.